

PRZESTRZEŃ NA DAWNYCH MAPACH

Tematem jubileuszowej XXV Ogólnopolskiej Konferencji Historyków Kartografii (Poznań, 15-16 września) była szeroko rozumiana przestrzeń, ujmowana i odzwierciedlana na dawnych mapach – od przeglądowych mało- i średnioskalowych przez topograficzne po bardzo szczegółowe mapy katastralne i wielkoskalowe plany miast. Postulowanym celem był zaś przegląd obecnego zakresu wykorzystania tego rodzaju prezentacji w aspekcie naukowym i praktycznym. Szeroki temat konferencji poskutkował zgłoszeniem rekordowej liczby referatów (wygłoszono ich 41). W czasie 13 sesji problemowych zajmowano się takimi zagadnieniami, jak: twórcy i ich dzieła, relacje przestrzenne, miasta, mapy katastralne, użytkowanie ziemi, zmiany w środowisku, przestrzeń geologiczna, kartografia regionów, mapy topograficzne czy problemy konserwatorskie. Pierwszy raz na tego typu konferencji dużo czasu poświęcono kartografii wielkoskalowej, zwłaszcza zaborczym mapom katastralnym. Niemieckie mapy katastralne, ich powstanie, rozwój oraz wykorzystywanie przez polską służbę geodezyjną omówiła Urszula Markiewicz (Archiwum Państwowe w Szczecinie), a dr Lech Kaczmarek (Stacja Ekologiczna UAM w Jeziorach) i Waldemar Sztukiewicz (Oddział Wielkopolski SGP) zajęli się szerzej współczesnym wykorzystaniem dawnych map katastralnych do celów badawczych, dydaktycznych i praktycznych. Zwrócili przy tym uwagę na nietrwałość tych cennych dokumentów oraz konieczność ich odpowiedniego zabezpieczenia i cyfryzacji.

Dużą atrakcją były też wizyty w dwóch poznańskich bibliotekach naukowych, które przygotowały specjalne wystawy najwartościowszych obiektów ze swoich zbiorów kartograficznych. W Bibliotece Raczyńskich oprócz efektownych XVII-wiecznych atlasów można było obejrzeć niezwykle rzadki „Atlas containing ten maps of Poland...”, wydany w 1837 r. w Londynie przez polskich emigrantów, zaś w Bibliotece Uniwersyteckiej cenny, oryginalny globus Ziemi niemieckiego kartografa M. Greutera z 1642 r. Była też okazja do obejrzenia cymeliów ze zbiorów znanej Biblioteki Kórnickiej, w tym dobrze zachowanego egzemplarza ulmskiego wydania „Geografii” Ptolemeusza z 1482 roku.

W obradach uczestniczyło 61 osób z Polski, głównie pracowników wyższych uczelni, bibliotek i archiwów, w tym nestorzy historyków kartografii profesorowie Stanisław Alexandrowicz i Janusz Gołaski, a także goście z Niemiec, w tym dyrektor Instytutu Kartografii Politechniki w Dreźnie prof. Wolf Günther Koch. Głównym organizatorem spotkania był Zakład Kartografii i Geomatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z niezłomną prof. Beatą Medyńską-Gulij, natomiast współorgani-

zatem – jak co roku – Zespół Historii Kartografii przy Instytucie Historii Nauki PAN we współpracy z Oddziałem Wielkopolskim SGP i Oddziałem Kartograficznym PTG.

Dodajmy *pro domo sua*, że uczestnicy konferencji otrzymali w materiałach listopadowy numer GEODETY z 2010 r. z artykułem o kartografii powstania listopadowego oraz dołączonym reprintem atlasu z planami stoczonych wówczas bitew.

Tekst i zdjęcie JERZY OSTROWSKI

SZKICOWANIE TORUNIA

Warsztaty z serii Summer Sketch odbyły się w dniach 4-5 sierpnia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Podobnie jak w ubiegłym roku, celem spotkania było popularyzowanie wiedzy na temat nowoczesnych narzędzi do wizualizacji obiektów architektonicznych, a także wzbogacenie wirtualnej przestrzeni Torunia o kolejne trójwymiarowe modele. Podczas szkolenia studenci i doktoranci różnych kierunków uczyli się edycji plików rastrowych, obsługi programu Google SketchUp 8 oraz wizualizacji w Google Earth. Większość uczestników poddała wyzwaniu, jakim była realizacja minimum dwóch modeli, co przełożyło się na powstanie ok. 30 nowych projektów. Warsztaty zakończyły wręczenie pamiątkowych dyplomów oraz koszułek ufundowanych przez firmę Google. Wybrane obiekty można już oglądać w galerii Google 3D – Warehouse, wpisując w wyszukiwarce kolekcji „Summer Sketch” 11 lub „Toruń”.

Z uwagi na spore zainteresowanie szkoleniem organizatorzy byli zmuszeni ograniczyć liczbę uczestników. Zapewnili jednak o kontynuacji projektu w przyszłym roku. Patronem warsztatów był Zakład Kartografii, Teledetekcji i Systemów Informacji Geograficznej UMK w Toruniu.

RADOSŁAW GOLBA, UMK W TORUNIU